

DR
Vokal
Ensemblet

DR Vokalensemblet Allehelgenskoncert

DR Vokalensemblet

Sopran

Anna Miilmann
Anna Bæk Christensen
Jihye Kim
Klaudia Kidon
Malene Nordtorp

Alt

Rikke Lender
Hanna-Maria Strand
Linnéa Lomholt
Maria Erlansson

Tenor

Adam Riis
Emil Lykke
Nils Greenhow
Rasmus Gravers Nielsen

Bas

Jakob Vad
Jakob Soelberg Miskow
Daniel Åberg
Johan Karlström
David McCune

Peter Phillips

Dirigent

Celine Haastrup

Sceneværter (Trinitatis Kirke)

Sorø Klosterkirke

Onsdag 30. oktober 2024 kl. 19.30

Trinitatis Kirke, København

Torsdag 31. oktober 2024 kl. 19.30

Frederiksborg Slotskirke, Hillerød

Fredag 1. november 2024 kl. 19.30

Koncerten sendes direkte i P2 Koncerten og kan også høres i DR Lyd.

drvokalensemblet.dk
facebook.com/vokalensembletDR

Program

Gaudeamus omnes (Gradualia, bd. 1; 1605)

William Byrd (ca. 1540-1623)

Solister: Jihye Kim, sopran; Maria Erlansson, alt; Emil Riis, tenor

Timete Dominum (Gradualia, bd. 1; 1605)

William Byrd

Solister: Linnéa Lomholt, alt; Nils Greenhow, tenor; Daniel Åberg, bas

Justorum animæ (Gradualia, bd. 1; 1605)

William Byrd

Beati mundo corde (Gradualia, bd. 1; 1605)

William Byrd

•

In Paradisum (2012)

Galina Grigorjeva (f. 1962)

•

Officium Defunctorum (1603))

Tomás Luis de Victoria (1548-1611)

- **Introitus**
- **Kyrie**
- **Graduale**
- **Offertorium**
- **Sanctus**
- **Agnus Dei**
- **Communio**
- **Versa est**
- **Libera me**

Varighed ca. 1 time og 15 min.

Den engelske kordirigent og musikforsker **Peter Phillips** er en institution indenfor renæssancemusik. Som ung studerende ved Oxford Universitet grundlagde han vokalensemblet The Tallis Scholars, der kom til at sætte en ny standard for klangskønhed og egalitet indenfor tidlig musik. Samtidig præsenterede han med koret et stort, ukendt repertoire, der kom til at åbne utallige lytteres ører for renæssancemusikken, f.eks. en skelsættende indspilning

fra 1987 af Victorias 'Officium Defunctorum', hovedværket ved denne koncert.

The Tallis Scholars og Peter Phillips kunne i 2023 markere et enestående 50-års jubilæum og kan se tilbage på mere end 2.500 koncerter og 60 albums. Udover at dirigere og forske er Peter Phillips udgiver af tidsskriftet 'Musical Times' – og amatørpilot og cricketekspert.

Foto: Albert Roosenburg

Peter Phillips om sin passion for musikken af Tomás Luis de Victoria og William Byrd.

Titelbladet til William Byrds Gradualia, 1610-udgaven.

Begyndelsen af Tomás Luis de Victorias Requiem

“Noget af de helt specielle ved Tomás Luis de Victoria er, at der ikke er nogen anden – og aldrig har været det – der kan skabe så meget atmosfære ud fra så få toner. Hvis man ser på noderne til hans Requiem (Officium Defunctorum), tænker man, at det ikke er noget særligt. Hvis man spiller akkorderne på klaveret, tænker man “Var det bare det?”. Men når musikken synges, bliver det pludselig en helt anden oplevelse. Jeg ved ikke, hvordan han gør det – men Arvo Pärt kan faktisk noget lignende. Og især måden hans Requiem slutter på – det er den mest utrolige og smukke oplevelse.

De fire Byrd-motetter er helt essentielle stykker af denne komponist. William Byrd er virkelig en miniaturist, tror jeg. Han skrev engang, at når han komponerede, tog han bare en sætning, tænkte over ordenes betydning – og så kom musikken, bare sådan. Og så – som et musikalsk puslespil – føjede han disse bittesmå dele sammen, og de små dele blev bygget sammen til længere sammenhænge, og det ender med disse fantastiske musikstykker. Den første motet – Gaudeamus omnes – er virkelig livlig, næsten som en madrigal med masser af hoppende rytmer, som faktisk er ret vanskelige at synge. Den anden – Time te Dominum – er langsommere med smukke klange, og derefter kommer Justorum animæ, som virkelig er et af periodens store værker – blot en række lækre akkorder. Og så afsluttes afdelingen med Beati mundo corde, som giver en smuk eftertænksom afslutning: Du kan bare læne dig tilbage, lukke øjnene og intet vil forstyrre dine tanker.”

Foto: Agnete Schlichtkrull

DR Vokalensemblet er DR's internationalt anerkendte kammerkor, hvis repertoire spænder helt fra middelaldermusik over barok og romantik til danske sange og helt nyskrevne værker.

Både store danske og europæiske komponister har skrevet musik specielt til DR Vokalensemblet, som er kendt for sin rene, nordiske klang. Flere af korets udgivelser har modtaget internationale priser og udmærkelser, bl.a. to amerikanske Grammy-nomineringer.

SES VI TIL...

DR Vokalensemblet
Hymne til Sankt Cæcilia

Marcus Creed
dirigent

Trinitatis Kirke,
København
22. november 2024

Roskilde Domkirke
23. november 2024

DR Vokalensemblets seneste album er 'Lux Aeterna' med værker af Ligeti og Kodály, der er blevet modtaget med begejstring af anmeldere i ind- og udland. "An absolutely outstanding disc of wonderful music. Urgently recommended", skrev amerikanske Fanfare Magazine.

En af DR Vokalensemblets vigtige opgaver er at bringe kormusik og fællessang ud i alle dele af Danmark. Det sker hver sæson ved koncerter i små og store danske kirker og koncertsale, ved workshops og koncerter med lokale amatørkor.

DR Vokalensemblet turnerer også hyppigt i udlandet og har bl.a. flere gange være i USA, hvor ensemblet har et særligt samarbejde med Institute of Sacred Music, Yale University.

Musik til allehelgen

Allehelgen er en højtid, der forvirrende nok fejres på flere måder og på forskellige dage. I de fleste kristne trosretninger er allehelgensdag altid 1. november, men i den danske folkekirke er det en forskydelig helligdag, som ligger første søndag i november. Aftenen inden er allehelgensaften – den aften, hvor mange i dag gyser for sjov med halloween – dvs. 31. oktober. Og sådan er det også i Danmark, selv om allehelgensdag i år falder 2. november!

I den katolske kirke tages navnet allehelgen bogstaveligt, for der er det alle de afdøde helgener, man mindes. Dagen efter er det allesjælesdag, som er højtiden for de almindelige afdøde, der i modsætning til helgenerne ikke er frelst endnu, og som derfor stadig befinder sig i skærsilden.

I protestantismen fejrer man ikke allesjælesdag, og som bekendt dyrker man heller ikke helgener. Alligevel er allehelgen de senere år gået fra at være en ret ubetydelig helligdag til at fremtræde mere udtalt i folkekirken, hvor man holder sorg- og mindegudstjenester og evt. læser navnene op på dem fra menigheden, der er døde siden sidste år.

William Byrd: Motetter fra Gradualia

Mens William Shakespeare levede og Englands dronning var Elizabeth 1., var Englands største komponist William Byrd. Han havde tidligt i sit liv tilsluttet sig katolicismen, hvad der i det overvejende protestantiske, men splittede 1500-tals England medførte mange problemer for ham. Det rokkede dog aldrig ved hans position og status som Englands største komponist.

I sin alderdom samlede William Byrd sine kræfter om at lave musik til hele kirkeåret i den katolske kirke, både til gudstjenestens faste indslag og til alle årets skiftende højtider. Musikken blev udgivet i to store bind med titlen Gradualia. Fra det første bind, der udkom i 1605, synger DR Vokalensemblet fire motetter, der hører til allehelgen.

Gaudeamus omnes er den såkaldte introitus, dvs. den første motet, der synges ved en katolsk gudstjeneste. Ligesom de andre af Byrds motetter ved denne koncert stammer den fra

den del af Gradualia, der er skrevet for femstemmig kor. Byrd bruger to sopranstemmer, og det giver en lysende og optimistisk klang.

Timete Dominum er til det led i gudstjenesten, der kaldes gradualiet, mens den rolige **Justorum animæ** bliver sunget som offertorium, dvs. på det tidspunkt, hvor offergaverne blev båret frem til alteret. Satsen er en påmindelse om, at de døde helgener nu har det trygt i Guds hånd.

Beati mundo corde er en motet til nadveren, og teksten er uddrag fra saligprisningerne i Jesu bjergprædiken. Her begynder William Byrd musikken trestemmigt og går så langsomt frem til fire- og femstemmighed med en eksalteret virkning, der i sig selv virker som en musikalsk saligprisning.

Galina Grigorjeva: In Paradisum

Komponisten Galina Grigorjeva har siden 1994 boet i Estland. Hun kommer fra Krim i Ukraine, og hendes musik er dybt religiøs. Ligesom det gælder for musikken af hendes estiske landsmand Arvo Pärt, smelter flere kristne trosretninger sammen i hendes værker. Pärt og Grigorjeva tilhører selv den russisk-ortodokse kirke, men skriver gerne musik til bl.a. den katolske kirkes tekster på latin.

Det gælder f.eks. for Grigorjevas stykke **In Paradisum** fra 2012. Teksten stammer fra slutningen af den katolske rekviemmesse, hvor den døde bæres ud af kirken. Satsen begynder med den oldgamle gregorianske melodi fra denne kirkelige handling, men musikalsk udvikler Grigorjevns værk sig i retning af den russisk kirkes korsang med tætte akkordblokke og stærk intensitet i både højden og dybden.

Tomás Luis de Victoria: Officium Defunctorum

Tomás Luis de Victoria er den spanske renæssances største komponistnavn, og hovedværket ved denne koncert er hans **Officium Defunctorum**. Titlen kan oversættes til 'Gudstjeneste for de afdøde', men man møder ofte værket omtalt som "Victorias Requiem", fordi han bruger store dele af teksten fra den katolske rekviemmesse.

Victoria rejste som ung mand til Rom for at studere musik. Han fik formodentlig undervisning af den største mand i katolsk kirkemusik, Palestrina, og i løbet af de 20 år, han boede i Rom,

blev han også ordineret som præst. Da han vendte tilbage til Spanien, blev han ansat som kapellan for enkekejserinden Maria. Victoria var i lige så høj grad aktiv som præst og som komponist, og det er derfor ikke sært, at han udelukkende skrev kirkemusik.

Officium Defunctorum blev skrevet, da enkekejserinden døde i 1603. Begravelsen var en overdådig ceremoni i det kongelige kloster Descalzas Reales, hvor kejserinden havde boet, siden hun blev enke. Kisten var placeret på en tårnende katafalk, oplyst af mere end 2000 kerter. Der blev de følgende måneder afholdt en hel række af kirkelige ceremonier, og det vides ikke ved hvilken, man sang Victorias nye værk. Men under alle omstændigheder havde Victoria måttet komponere musikken i stor hast.

Den korte forberedelsestid var nok årsagen til, at han i den følgende tid arbejdede videre med musikken, og han lod den offentliggøre i en kostbar, trykt udgave i 1605 (præcis samme år, som William Byrd udgav sit Gradualia). Det blev Victorias sidste værk – selv om han levede endnu seks år. På den måde skriver Officium Defunctorum sig ind i myten om 'dødsværker', der ligesom Mozarts Requiem rummer deres ophavsmands sidste toner og derfor gerne tillægges en særlig intensitet.

Kernen af værket er musik til teksterne fra den katolske rekviemmesse. I den trykte udgave fra 1605 har Victoria suppleret med nogle yderligere satser, som man på den tid også ville have opført ved en begravelse. DR Vokalensemblet synger herfra motetten *Versa est in luctum*, der muligvis blev sunget, da kirkens dignitarer samledes ved båren inden syndsforladelsen. Og til selve syndsforladelsen skrev Victoria den store *Libera me, Domine*, et responsorium (dvs. vekselsang), der slutter med bønnen *Kyrie eleison*.

Musikken er skrevet for seksstemmigt kor. Selv om Victoria fuldstændigt mestrede den polyfone stil fra Palestrina, hvor stemmerne imiterer hinanden i et meget kunstfærdigt fletværk, så er det ikke den kompositionsteknik, der præger Officium Defunctorum. Her er musikken mere direkte, og det er med til at give musikken en hypnotiserende kraft. "Fraværet af imitationsteknik gør, at den spanske farve træder kraftigere frem", siger dirigenten Peter Phillips. Han forklarer videre: "Musikken har en mystisk intensitet og udtrykskraft, opnået ved enkle musikalske midler, der får den til at adskille sig tydeligt fra samtidens engelske og italienske musik. Man har sammenlignet Victorias musik med de intense religiøse malerier af de spanske mestre Velázquez og El Greco. Der er ingen tvivl om, at Victorias

mesterværk udtrykker et særligt spansk syn på religion og på døden.”

Efter flere hundrede års glemsel blev Victorias Officium Defunctorum genopdaget i slutningen af 1800-tallet. Den første genudgivelse af noderne udkom for præcis 150 år siden, i 1874, da den såkaldte Cæciliabevægelse trak gammel kirkemusik frem for at den kunne tjene som musikalske forbilleder i det stilforvirrede 1800-tal. Men der gik mere end 100 år derefter, før Victorias storværk fik status som hovedværk fra den spanske renæssance, og det skyldtes ikke mindst den pionerindspilning, som dirigenten Peter Phillips lavede med sit vokalensemble The Tallis Scholars i 1987.

Jens Cornelius

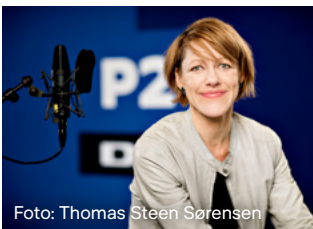

Foto: Thomas Steen Sørensen

Celine Hastrup er en af de faste værter i P2 Koncerten, hvor hun bl.a. præsenterer DR Symfoniorkestrets Torsdagskoncerter for radiolytterne og efterhånden er blevet fast scenevært ved DR Vokalensemblets koncerter. Celine er desuden redaktør for en række af P2's programmer. Hendes hjerte banker også varmt for jassen, og hun var i sin tid med til at starte kanalen P8 Jazz.

12., 13., 14. & 15. DECEMBER 2024, GARNISONSKIRKEN

Jul med DR Vokalensemblet

DR Vokalensemblets traditionsrige julekoncert i Garnisonskirken byder i år på både engelsk og fransk julestemning. Sammen med chefdirigent Martina Batič, organist Søren Christian Vestergaard og harpenist Zachary Hatcher fylder koret det smukke kirkerum med udsøgt julemusik fra de to lande, som begge har stolte juletraditioner og fremragende komponister.

Merry Christmas – Joyeux Noël!

DR
Vokal
Ensemblet

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

Tekster

William Byrd:

Gaudeamus omnes (Lad os alle juble)

*Gaudeamus omnes in Domino
diem festum celebrantes
sub honore Sanctorum omnium
de quorum solemnitate gaudent angeli,
et collaudant Filium Dei.*

*Exsultate, iusti, in Domino:
rectos decet collaudatio.
Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto
Sicut erat in principio,
et nunc et semper,
et in secula, seculorum.
Amen.*

Lad os alle juble for Herren,
lad os fejre højtidsdagen
til alle helgeners ære
ved hvis hellighed englene glædes,
og de priser Guds søn.

Glæd jer over Herren, fryd jer,
I retfærdige, alle I oprigtige skal juble!
Ære være Faderen og Sønnen
og Helligånden,
som det var i begyndelsen,
så nu og altid
og i al evighed.
Amen.

William Byrd:

Timete Dominum (Frygt Herren)

Tekst: Salme 34, v. 10-11; Matthæusevangeliet, kap. 11, v. 28

*Timete Dominum omnes sancti ejus:
quoniam nihil deest timentibus eum.*

*Inquirentes autem Dominum,
non deficient omni bono. Alleluia.*

*Venite ad me omnes qui laboratis,
et onerati estis:
et ego reficiam vos. Alleluia.*

Frygt Herren, I hans hellige,
for de, der frygter ham, lider ingen mangel.

Men de, der søger Herren,
mangler intet godt.

Kom til mig, alle I, som slider jer trætte
og bærer tunge byrder,
og jeg vil give jer hvile.

William Byrd:

Justorum animæ (De retfærdiges sjæle)

Tekst: Visdommens bog, kap. 3, v. 1-3

*Justorum animæ in manu Dei sunt,
et non tanget illos tormentum mortis:
Visi sunt oculis
insipientium mori:
Illi autem sunt in pace.*

De retfærdiges sjæle er i Guds hånd,
ingen pine skal nogensinde nå dem.
For de uforstandige så det ud,
som var de døde,
men de er i fred.

William Byrd:

Beati mundo corde (Salige er de rene af hjertet)

Tekst: Matthæusevangeliet, kap. 5, v. 8-10

*Beati mundo corde,
quoniam ipsi Deum videbunt:
Beati pacifici,
quoniam filii Dei vocabuntur:
Beati qui persecutionem
patiuntur propter iustitiam,
quoniam ipsorum est regnum caelorum.*

Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud.
Salige er de, som stifter fred,
for de skal kaldes Guds børn.
Salige er de, som forfølges
på grund af retfærdighed,
for Himmeriget er deres.

Galina Grigorjeva:

In Paradisum (Til Paradis)

Tekst: Af den katolske kirkes requiemsmesse; oversættelse fra Salme- og Bønnebog

*In paradisum deducant angeli;
in tuo adventu
suscipiant te martyres,
et perducant te
in civitatem sanctam Jerusalem.
Chorus angelorum te suscipiat,
et cum Lazaro
quondam paupere
aeternam habeas requiem.*

Englene lede til Paradis;
ved dit komme
tage martyrerne imod dig
og ledsage dig
til den hellige stad Jerusalem.
Englenes kor tage imod dig,
og sammen med Lazarus,
som var fattig her på jorden,
finde du den evige hvile.

Tomás Luis de Victoria:

Officium Defunctorum (Gudstjeneste for de afdøde)

Tekst: Af den katolske kirkes requiemsmesse

Introitus

*Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.*

*Te decet hymnus Deus
in Sion et tibi reddetur*

votum in Ierusalem:

*exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.*

*Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.*

Herre, giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys lyse for dem.
Til dig, o Gud, sømmer det sig
at frembære lovsang på Sion,
til dig skal der bedes i Jerusalem.
Herre, hør min bøn;
til dig kommer alt kød.
Herre, giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys lyse for dem.

Kyrie

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Herre! Forbarm dig over os!
Kristus! Forbarm dig over os!
Herre! Forbarm dig over os!

Graduale

*Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.*

*In memoria aeterna erit iustus:
ab auditione mala non timebit.*

Herre, giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys lyse for dem;
den retfærdige ihukømmes for evigt,
han frygter ikke for onde tidender.

Offertorium

*Domine Iesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium
defunctorum de poenis inferni,
et de profundo lacu:*

libera eas de ore leonis,

ne absorbeat eas tartarus,

ne cadant in obscurum:

sed signifer Sanctus Michael

repraesentet eas in lucem sanctam:

Quam olim Abrahae promisisti,

et semini eius.

Herre Jesus Kristus, herlighedens konge!
Frels alle hensovede
troendes sjæle fra Helvedes pine
og fra den dybe ildsø;
frels dem af løvens gab,
at afgrunden ikke må sluge dem,
at de ikke må nedstyrte i mørket;
men lad din hellige bannerbærer Mikael
føre dem ind i det hellige lys,
som du forud har forjættet
Abraham og al hans sæd.

Sanctus

*Sanctus, Dominus Deus Sabaoth,
pleni sunt caeli et terra gloria tua.*

Osanna in excelsis.

Benedictus qui venit

in nomine Domini.

Osanna in excelsis.

Hellig er Herren, hærskarernes Gud.
Himmel og jord er fulde af din herlighed.
Hosanna i det høje.
Velsignet være han,
som kommer i Herrens navn
Hosanna i det høje.

Agnus Dei

*Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem
sempiternam.*

O, du Guds Lam,
som borttager verdens synder,
giv dem fred.
O, du Guds Lam,
som borttager verdens synder,
giv dem den evige fred.

Cummunio

*Lux aeterna luceat eis, Domine:
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.
Cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiescant in pace. Amen.*

Lad det evige lys lyse for dem, Herre,
evindeligt blandt dine helgener;
thi du er miskundelig.
Herre, giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys lyse for dem.
Evindeligt blandt dine helgener;
thi du er miskundelig.
Hvil i fred. Amen.

Versa est in luctum

*Versa est in luctum cithara mea,
et organum meum
in vocem flentium.
Parce mihi, Domine,
nihil enim sunt dies mei.*

Til klagesang er vendt min harpes klang
og mit orgel til stemme
for de sorgfuldt grædende.
Skån mig, o Herre,
for mine dage er som intet.

Libera me

*Libera me, Domine de morte aeterna,
in die illa tremenda:
Quando caeli movendi sunt et terra:
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Tremens factus sum ego, et timeo,
dum discussio venerit,
atque ventura ira.
Quando caeli movendi sunt et terra.
Dies illa, dies irae,
calamitatis et miseriae,
dies magna et amara valde.
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Requiem aeternam dona eis Domine:
et lux perpetua luceat eis.
Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison..*

Frels mig, Herre, fra den evige død
på hin frygtelige dag,
når himlene og jorden skal røres,
når du kommer at dømme verden ved ild.
Skælvende står jeg og bange,
når dommen oprinder,
og Guds vrede kommer.
Når himlene og jorden skal røres.
Hin dag, vredens dag,
sorgens og ulykkens dag,
hin store og såre bitre dag.
Når du kommer at dømme verden ved ild.
Herre, giv dem den evige hvile,
og lad det evige lys lyse for dem.
Herre! Forbarm dig over os!
Kristus! Forbarm dig over os!
Herre! Forbarm dig over os!

DR's KONCERTVIRKSOMHED STØTTES AF BLANDT ANDRE

A.P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE FORMAAL
FOUNDATION CARIS
CARL NIELSEN OG ANNE MARIE CARL-NIELSENS LEGAT
AUGUSTINUS FONDEN
AAGE OG JOHANNE LOUIS-HANSENS FOND
BECKETT-FONDEN
KONSUL GEORGE JORCK OG HUSTRU EMMA JORCK's FOND
DROST FONDEN
TOYOTA-FONDEN
WILHELM HANSEN FONDEN
VENNEFORENINGEN FOR DR's KOR OG ORKESTRE

Chef for DR Koncerthuset, Den Levende Musik og P2: Kim Bohr

Kunstnerisk leder for DR Vokalensemblet: Michael Emery

Producent: Peter Tönshoff

Produktionsleder: Cecilie Honoré

Lydproducer: Michael Emery

Musiktekniker: Peter Bo Nielsen

Redaktør: Helle Kristensen

Design: DR Koncerthuset

Forsidefoto: Christian Larsen

Tryk: DR Tryk